



Αθήνα, 20.06.2024

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Θέμα: «Από το χωράφι στο ράφι- Όμηρος των ανοιχτών τιμών ο αγρότης»

Στις 17 Απριλίου 2019 η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέδωσε την Οδηγία (ΕΕ) 2019/633 για τις Αθέμιτες Εμπορικές Πρακτικές καλώντας τα Κράτη Μέλη της να εναρμονίσουν τη νομοθεσία τους στον στόχο της Οδηγίας που ήταν «η θέσπιση ελάχιστου ενωσιακού προτύπου προστασίας, εναρμονίζοντας αποκλίνοντα μέτρα των κρατών μελών που αφορούν αθέμιτες εμπορικές πρακτικές», θεσπίζοντας νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις μέχρι 1/5/2021 και εφαρμόζοντάς τις μέχρι 1/11/2021.

Βασικά σημεία της Οδηγίας αποτελούσαν η προστασία των μικρών παραγωγών-προμηθευτών από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των αγοραστών όπως οι καθυστερημένες πληρωμές, οι ακυρώσεις παραγγελιών της τελευταίας στιγμής για αλλοιώσιμα προϊόντα, οι μονομερείς ή αναδρομικές αλλαγές συμβάσεων ή η άρνηση σύναψης γραπτών συμβάσεων.

Η εναρμόνιση της νομοθεσίας των Κρατών Μελών με τον στόχο της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/633 της 17ης Απριλίου 2019, δεν τα εμπόδιζε να διασφαλίζουν **υψηλότερο επίπεδο προστασίας** των παραγωγών και να διατηρούν ή να θεσπίζουν **αυστηρότερους κανόνες** από αυτούς της Οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω εθνικοί κανόνες θα ήταν συμβατοί με τους κανόνες για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Η ελληνική κυβέρνηση εναρμόνισε την νομοθεσία της σύμφωνα με την Οδηγία το 2021 με τον Νόμο 4792 (ΦΕΚ 54/ 9 Απριλίου 2021), πλην όμως το έπραξε **στην ελάχιστη δυνατή βάση** των απαιτήσεων της Οδηγίας με έμφαση κυρίως στις ημερομηνίες πληρωμής εντός 30 ημερών για τα αλλοιώσιμα αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα, στην καταγγελία και τις κυρώσεις για τη μονομερή ακύρωση παραγγελιών για αντίστοιχα προϊόντα, τις μονομερείς και καθυστερημένες αλλαγές συμβάσεων ή την άρνηση υπογραφής συμβάσεων μεταξύ των δύο μερών, δίνοντας τη δυνατότητα καταγγελίας από τον προμηθευτή – παραγωγό κατά του αγοραστή.

Όπως όμως προέκυψε αδιαμφισβήτητα από την απάντηση στην κοινοβουλευτική ερώτηση της ΝΕΑΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ (3789/14-3-2024), ο συγκεκριμένος νόμος δεν προστάτεψε τους παραγωγούς από τις εις βάρος τους αθέμιτες εμπορικές πρακτικές

ούτε στην ελάχιστη αυτή βάση, καθώς η αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα 2 χρόνια λειτουργίας της έχει ασχοληθεί με ΜΟΛΙΣ ΤΕΣΣΣΕΡΙΣ (4) περιπτώσεις καταγγελιών, χωρίς να προχωρήσει σε κάποιο αποτέλεσμα έως σήμερα.

Μία από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές είναι το φαινόμενο των ανοιχτών τιμών από πλευράς των εμπόρων που ασκούν εκβιαστικές πιέσεις στους παραγωγούς προκειμένου να παραδώσουν την παραγωγή χωρίς να υπάρχει εμπορική συμφωνία για το ύψος της τιμής που θα λάβουν αλλά υποσχόμενοι τη διαμόρφωση της τιμής στο τέλος της συγκομιδής.

Απροστάτευτοι παραμένουν έτσι χιλιάδες παραγωγοί αφού το θέμα των ανοιχτών τιμών παραμένει άλυτο σε αρκετές καλλιέργειες, με την τιμή πώλησης των προϊόντων άγνωστη, και την αποπληρωμή μετά από 6 μήνες, και σε μερικές περιπτώσεις και ένα χρόνο, έχοντας αρνητικές συνέπειες για τους παραγωγούς.

Ο τέως υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Σταύρος Κελέτης παραδέχθηκε σε απάντηση επίκαιρης ερώτησης (Πρακτικά Ολομέλειας, ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΓ' 18 -9- 2023) πως «πράγματι το φαινόμενο των ανοιχτών τιμών αποτελεί ένα είδος αθέμιτης εμπορικής πρακτικής, μεταξύ βέβαια πολλών άλλων. Παρατηρείται σε μεγάλο βαθμό στις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, λόγω της ανισότητας της διαπραγματευτικής ισχύος, μεταξύ του εμπόρου αγοραστή και του παραγωγού πωλητή» και ότι «Στο επόμενο διάστημα θα εξετάσουμε, λοιπόν, τέτοιες δυνατότητες, προκειμένου να βελτιώσουμε το θεσμικό πλαίσιο».

Χαρακτηριστικό για το θέμα είναι επίσης πρόσφατο δημοσίευμα τοπικής εφημερίδας της Καρδίτσας (Νέος Αγών, 12.6.2024) που αναφέρει «Στη μεθοδευμένη άρνηση του εγχώριου εμπορίου να ανακοινώσει φέτος τιμή για το σκληρό σιτάρι, σκοντάφτει η λειτουργία της ελεύθερης αγοράς, με την επίσημη πολιτεία να κάνει τα στραβά μάτια, σε πείσμα των νόμων που ψηφίζονται κάθε τόσο από τη Βουλή για την αντιμετώπιση περιπτώσεων που αφορούν σε εναρμονισμένη πρακτική τιμών και κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης».

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Προτίθεσθε να αυστηροποιήσετε το νομοθετικό πλαίσιο για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και ιδίως για το φαινόμενο των «ανοιχτών τιμών»;
2. Σε ποιες ενέργειες προτίθεσθε να προβείτε για την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών εις βάρος των παραγωγών και ειδικά του φαινομένου των «ανοιχτών τιμών»;
3. Σε ποια μέτρα προτίθεσθε να προβείτε ώστε να αυξηθεί η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών;
4. Είναι στις προθέσεις της Κυβέρνησης να καταστήσει νομοθετικά υποχρεωτική την συνεκτίμηση του κόστους παραγωγής στη διαμόρφωση των τιμών παραγωγού εισάγοντας το κόστος παραγωγής ως «ελάχιστο στοιχείο βάσης» στις συμβάσεις παραγωγού και μεταποιητή, όπως έχουν πράξει άλλα Ευρωπαϊκά Κράτη (όπως, μεταξύ άλλων, η Γαλλία και η Ισπανία), που σήμερα

μάλιστα αυστηροποιούν έτι περαιτέρω την εναρμόνισή τους με την Οδηγία 2019/633;

5. Προτίθεσθε και πως να προβείτε στη στήριξη του θεσμού των Δημοπρατηρίων Αγροτικών Προϊόντων, που όπως δείχνει η ευρωπαϊκή εμπειρία συμβάλλει στη μείωση της ψαλίδας τιμών παραγωγού και καταναλωτή και παράλληλα καταπολεμά το φαινόμενο των ανοιχτών τιμών;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Αναγνωστοπούλου Σία

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζούφη Μερόπη